

Курс "Християнська етика – 1

Відеолекція 3: Життя креаціоніста

(Девід Феддес)

Якщо опитування громадської думки вірні, більшість з нас погоджуються з тим, що Бог створив Всесвіт. Можливі різні думки щодо того, як давно Господь почав творити або які методи Він використовував, але більшість з нас погоджуються, що це зробив Бог. Навіть серед тих, хто приймає принаймні деякі аспекти еволюційної теорії, переважна більшість все ще вірить, що весь процес був розпочатий і направлений Богом. Лише незначна меншина стверджує, що Бог до цього не має ніякого відношення, і що весь Всесвіт, включаючи людство, — це лише космічний випадок.

Більшість з нас вірять у Божественне створіння. Але що з того? Яка різниця, хто і що створив? Як це змінює щось? Один зі способів відповісти на це питання - почути думку людини, яка не вірить у Бога-Творця. Френсіс Крик писав у своїй книзі "Дивовижна гіпотеза": "Дивовижна гіпотеза полягає в тому, що ви, ваші радості й горе, ваші спогади і амбіції, ваше почуття особистої ідентичності та свободи волі, насправді не більше, ніж поведінка великої кількості нервових клітин і пов'язаних з ними молекул". Звучить надихаюче? У відповідь на слова Крика професор Філіп Джонсон зауважив, що ми могли б не сприймати всерйоз "Дивовижну гіпотезу" Крика, якби Крик просто вийшов і сказав: "Я, Френсіс Крик, моє переконання і моя наука, і навіть думки, висловлені в цій книзі, складаються не більше, ніж з поведінки великої кількості нервових клітин і пов'язаних з ними молекул". Гіпотеза Крика спростовує сама себе. Якщо у нього нема "я", навіщо його слухати? Якщо його думки були просто взаємодіючими нервами та молекулами, навіщо звертати на них увагу? Заперечення Творця - будь то матеріаліст, який вірить лише в матерію і молекули, або буддист, який приймає доктрину відсутності "я", - не залишає нам жодних підстав припускати, що людська думка і мораль можуть мати будь-який зв'язок з реальністю. Навіщо звертати на них увагу?

Чому важлива віра у Творця? По-перше, тому що творіння є основою раціональності, моралі та гідності людини. Тому, якщо ви ще не вірите у Творця, я закликаю вас переглянути свою думку.

Але зараз я б хотів би зробити виклик не для тих, хто не вірить у створення, а для тих, хто вірить у творіння. Іноді деякі з нас, хто вірить у створення, намагаються сперечатися з тими, хто не вірить. Ми фокусуємось на походженні та ранній історії Всесвіту. Християни намагаються переконати атеїстів, що Всесвіт існує лише тому, що його створив Бог, і ми також сперечаємось з іншими християнами, які мають різні погляди на те, як Бог це зробив.

Сьогодні ми не плануємо зосереджуватися на прямому викладі наших фактів, хоча це також важливо. Замість того, щоб обговорювати різні теорії, давайте просто припустимо, що я і ви, ми обидва віримо, що Бог створив космос, і на додаток, припустимо, що у нас є правильна теорія того, як Він це зробив. І що далі? Припустимо, ми маємо факти про те, що Бог зробив давно, але як це змінює наше життя, життя людей, які живуть зараз?

Ми віримо словам, що написані у першому рядку Біблії: "На початку Бог створив Небо та землю" (Буття 1:1). Ми віримо в те, що Бог говорить у Книзі Ісаї: "Я землю вчинив і створив людину на ній, небеса Я руками Своїми простяг і про їхні зорі звелів" (Ісаї 45:12). Ми погоджуємось з Посланням до Євреїв 11:3: "Вірою ми розуміємо, що віки Словом Божим

збудовані, так що з невидимого сталося видиме.". Ми віримо в істину створіння. Але як же жити істинною вірою в створіння?

Віра у Творця - це не просто факт, який потрібно зберігати в нашій ментальній картотеці. Це не просто теорія про те, що Бог зробив давно. Нам потрібна не лише креаціоністська віра. Нам потрібне креаціоністське життя. Жива віра у Творця впливає на все: на наше ставлення до Бога, до людей, до землі.

Ставлення до Бога

Розпочнімо з розгляду того, яке це має значення для наших стосунків з Богом. По-перше, це означає, що ми живемо з впевненістю в нашому Творці. Це добре мати правильні переконання щодо того, що Творець зробив давно, запустивши Всесвіт, але на що це добре, якщо ми не можемо довіряти Йому ні сьогодні, ні завтра? Ми можемо мати всі правильні уявлення про походження, ми можемо навіть критикувати недоліки чужих теорій, але іноді нам вдається довести себе до глибокої депресії, ніби Творець більше не керує.

Ісус Христос сказав, що замість того, щоб турбуватися, ми повинні довіряти нашому Творцю. Зрештою, Бог піклується про те, щоб у птахів було достатньо їжі; Він дає квітам величезні одяжини. Якщо Він так дбає про своїх менших створінь, Він зможе піклуватися про те, щоб у вас були їжа та одяг. Тож не турбуйтеся про це, говорить Ісус. Ваш Небесний Отець знає, що вам потрібно. Просто шукайте в першу чергу Божого Царства та Його праведності, а решту віддайте Богу (Матвія 6:25-34).

Наші занепокоєння були б зрозумілі, якби ми вірили, що все у Всесвіті відбувається внаслідок чистого випадку, що у нашому житті немає плану і ніхто не несе відповідальності. Але якщо ми віримо, що весь Всесвіт - це творіння Бога, якщо ми дійсно віримо, що Бог створив його і продовжує підтримувати та направляти, то настав час припинити хвилюватися і почати довіряти Йому.

Ми можемо довірити Богові піклування про наші термінові потреби та також можемо бути впевненими у майбутньому. Якби ви були атеїстом, ви могли б мати право на непереборне почуття турботи та похмурі думки. Якби ви вірили, що після смерті вас очікує кінець, то місця для надії не було б. Якби ви були переконані, що в кінець кінців людство вимре, що Земля буде поглинута Сонцем і всю Сонячну систему чекає руйнування без слідів життя, якщо ви були б переконані, що все так і завершиться, то я б не звинувачував вас у тому, що ви є сварливою та похмурою людиною.

Але якщо ви вірите у Творця, морок повинен розсіятися. Відчай повинен поступитися місцем впевненості. Господь, який спочатку створив все з нічого, може також воскресити померлих; насправді, Ісус Христос, Той, через Кого все було створено, вже воскрес із мертвих, і через віру в Нього ви можете мати чудове майбутнє. До того ж, все творіння буде визволено від рабства гріха та розкладання, і в кінцевому підсумку воно буде оновлено та перетворено, щоб стати таким, яким хоче його бачити Творець. Якщо ви впевнені у всьому цьому, то навіщо бути песимістом? Смерть не є нашою остаточною долею. Нам дано вічне життя! Всесвіт не засуджений на знищення, він призначений для оновлення! Тож припиніть хандрити та почніть сподіватися! Не просто говоріть, що вірите в істину про створення, втілюйте цю віру в своєму житті!

Життя людини, яка вірить у створення світу, містить в собі глибоке відчуття впевненості в Бозі. Це також означає відношення вдячності. В одній з великих біблійних пісень про створіння, Псалмі 103, автор говорить: «Траву для худоби вирощує, та зеленину для праці людині, щоб хліб добувати з землі, і вино, що серце людині воно звеселяє, щоб більш від оливи блищало обличчя, і хліб, що серце людині зміцняє». В іншому вірші Біблія каже: «але не залишив Себе Він без свідчення, добро чинячи: подавав нам із неба дощі та врожайні часи, та наповнював їжею й радіщами серця наші» (Дії 14:17). Біблія чітко підкреслює, що Бог не просто так давно створив Всесвіт. Він є Тим, хто надає нам усе добре прямо зараз, і це вимагає від нас вдячності.

Але, на жаль, можна вірити в правильні теорії про створення світу і водночас жити так, ніби ми заслужили все, що маємо, ніби ми заслуговуємо всієї похвали за наше процвітання та успіх. Замість того, щоб бути вдячними, ми стаємо зарозумілими. Можливо, у вас чудовий розум, і ви досягли успіху в академічному світі. Але перед тим, як ви почнете надто гордитися своїми розумовими здібностями, не забувайте, звідки вони беруться. Одного разу Господь запитав Йова: «Хто мудрість вкладає людині в нутро? Або хто дає серцеві розум?» (Йов 38:36)

Або, можливо, ви починали зовсім з малого, і з роками стали успішною та квітучою людиною. У вас є власний бізнес, ви маєте гроші, у вас є чудовий будинок, і ви можливо думаєте, що все це завдяки вашому розуму і працьовитості. Але чи не забули ви про щось? Як сказано у Біблії: «щоб ти не сказав у серці своїм: Сила моя та міць моєї руки здобули мені цей добробут. І будеш ти пам'ятати Господа, Бога свого, бо Він Той, що дає тобі силу набути потугу, щоб виконати Свого заповіта, якого присягнув Він батькам твоїм, як дня цього.» (Повторення Закону 8:17–18). Іншими словами, ви не досягли успіху самі по собі. Ви не витягнули себе за волосся з болота. У вас би не було жодної здатності до виробництва, у вас би не було можливостей заробляти гроші, якби ваш Творець не надав їх вам.

Якби ви вірили лише в те, що виживає найсильніший, то, мабуть, коли вам вдавалося вижити й перемогти, ви могли б привітати себе з тим, що стали одним з найсильніших. Але якщо ми з вами віримо у Творця, то гордість має відійти. Є місце лише для скромної вдячності. Ми можемо лише сказати: «Дякуємо» нашому Творцеві за те, що Він надав нам так багато доброго.

І це приводить нас до третього фактора, який впливає на життя креаціоніста та наші стосунки з Богом: почуття захоплення та хвалі. Створіння - це не просто академічна теорія. Творча діяльність Бога - це справжня реальність. Це величезна сцена, на якій представлена слава Божа, і ми повинні захоплюватися цим.

Псалом 103 - прекрасний гімн про творіння Боже. Він починається словами: "Господи, Боже мій, Ти дивно великий, Ти одягнув славою, величчю та величністю" (вірш 1). Натхнений письменник бачить велич Бога в сяйві сонця, що засліплює. Він чує силу Божу в потужному гуркоті грому. Він бачить творчість, любов та піклування Бога в небі та хмарах, на луках та горах, в диких ослах, гірських козлах та левах, в птахів та рибах. Письменник настільки вражений побожністю та здивуванням, що майже не може стримати себе: "Які то численні діла Твої, Господи, Ти мудро вчинив їх усіх, Твого творива повна земля!" (вірш 24). Він закінчує вигуком: "Нехай буде слава Господня навіки, хай ділами Своїми радіє Господь! Я буду співати Господеві в своєму житті, буду грати для Бога мого, аж поки живу!" (вірші 31 і 33).

Тому не вірте лише у деякі факти про творіння. Випробовуйте самі творіння, дивуйтеся і віддайте Творцю належну хвалу. Дивлячись на небо в ясну ніч, повторюйте Псалом 18:2: "Небо звіщає про Божу славу, а про чин Його рук розказує небозвід". Коли ви дивитесь на квітку або спостерігаєте за заходом сонця, гуляєте у зоопарку, проїжджаєте через парк чи заповідник, підіймаєтеся на гору або смакуєте апельсином, це найкращий час прославляти Творця та дивуватися Його величі. Бог створив птахів, щоб вони співали Йому хвалу, левів, щоб вони ревли Йому, слонів, щоб трубили Його хвалу, вітри, щоб шепотіли Йому хвалу, струмок, щоб лепетав Йому хвалу, грім, щоб Його хвала відгукнулася гучно, але Він також чекає хвалу від вас та мене, і Він любить слухати її. Коли у нас є жива віра в Творця, ми робимо більше, ніж просто киваємо головою на знак згоди з певним набором фактів. Ми звертаємо увагу на те, що зробив Господь та славимо Його за це.

До цього моменту ми розглянули, як жива віра в створення впливає на наше ставлення до Бога: вона несе впевненість, вдячність та хвалу. Тепер розгляньмо, як це впливає на наші стосунки з людьми та з усім іншим створінням.

Ставлення до людей

Біблія навчає, що кожна людина є творінням Бога, створеним на Його подобу. Якщо ми віримо в це і живемо відповідно до наших переконань, це суттєво впливає на те, як ми ставимося до самих себе і до інших людей.

Це змінює ваше ставлення до себе. Ви можете бути схильними до самоприниження. Можливо, ви думаєте, що ви занадто потворні, чи занадто дурні, чи занадто незграбні, або щось подібне. Можливо, ви відчуваєте себе непотрібним через якусь інвалідність. Але, перш ніж ви почнете себе принижувати, не забувайте, Хто вас створив.

Коли Бог сказав Мойсеєві, щоб той повів свій народ, Мойсей відповів: «О, Господи, я не промовець ні від учора, ні від позавчора, ані відтоді, коли Ти говорив був до Свогого раба, бо я тяжкоустий та тяжкоязыкий». А що відповів Бог? «Хто дав уста людині? Або Хто робить німим, чи глухим, чи видючим, чи темним, чи ж не Я, Господь?» (Вихід 4:10-11)

Коли ви принижуєте себе і свої здібності, ви також принижуєте Того, хто вас створив. Біблія каже: «Горе тому, хто з Творцем своїм свариться, черепок із земних черепків! Чи глина повість гончареві своєму: «Що робиш? а діло його: Ти без рук!»» (Ісаїя 45:9). Бог не створив нас всіх однаковими, Він не надав нам всім однакового зовнішнього вигляду або однакових здібностей, але Він створив кожного з нас за Своїм образом, і Він надав кожному з нас певні риси характеру та здібності. Господь очікує від нас, щоб ми максимально використовували їх, замість того, щоб скаржитися на те, чого у нас немає. Ви дійсно вірите, що Бог створив вас за Своїм образом? Тоді живіть відповідно до своєї віри!

І пам'ятайте, ми з вами не єдині, хто несе образ Божий. Кожна людина, з якою ми зустрічаємося, також має образ Божий. І це повинно впливати на наше ставлення до них. Перш ніж образити або проклинати інших людей, нам потрібно усвідомити, що ми будемо ображати і їхнього Творця. У посланні Якова сказано: «Ним ми благословляємо Бога й Отця, і ним проклинаємо людей, що створені на Божу подобу. Із тих самих уст виходить благословення й прокляття. Не повинно, брати мої, щоб так це було!» (Якова 3:9-10). Образи в бік тих, хто несе Його образ, Творець приймає особисто. Можливо, тому Ісус сказав у Своїй великій Нагірній проповіді: «А Я вам кажу, що кожен, хто гнівається на брата свого, підпадає вже судові. А хто скаже на брата свого: рака, підпадає верховному судові, а хто скаже дурний, підпадає геєні огненній» (Матвія 5:22).

Я вважаю, що якщо ви думаєте, що люди просто випадково еволюціонували з первинного слизу, то, можливо, було б логічно ставитися до них як до слизу. Але, якщо ви вірите, що люди створені за образом і подобою Божими, то краще ставитися до них так, як до членів королівської родини. Сюди входять люди різних рас і націй, а не лише вашої. Я знаю людей, які дуже прискіпливі та точні у своїх ученнях про те, як Бог створив Адама і Єву; вони докладно розглядають найменші деталі біблійної історії, але водночас ставляться до людей іншого етнічного походження з презирством. Який сенс знати правду, якщо ви не живете нею? Який сенс говорити, що люди створені за образом Божим, якщо ви не ставитеся до них подібним чином?

Якщо ви вважаєте, що деякі раси є більш розвинутими, ніж інші, і що виживають лише найбільш пристосовані, я розумію, чому ви може вважати виправданим зневажати, принижувати і навіть знищувати людей, які відрізняються від інших. Проте це не має значення, якщо ви вірите в акт створення. Згідно з Біблією: "І ввесь людський рід Він з одного створив, щоб замешкати всю поверхню землі, і призначив окреслені доби й границі замешкання їх" (Дії апостолів 17:26). Саме Бог помістив нас у різні місця. Бог створив різні раси від одних і тих самих прабатьків. І, як зазначено в Біблії: "Петро відкрив уста свої та й промовив: «Пізнаю я поправді, що не дивиться Бог на обличчя, але в кожному народі приємний Йому, хто боїться Його й чинить правду» (Дії апостолів 10:34-35). Якщо ми віримо у Творця, Який не проявляє прихильності до когось одного, Який приймає людей з усіх народів, то наше ставлення повинно бути аналогічним.

Існує ще один спосіб, через який наша віра в акт створення впливає на наше ставлення до інших людей. Це стосується економіки. Вивчаючи велику біографію Чарльза Дарвіна, мене знову вразило те, що ідеї Дарвіна про конкуренцію між різними формами життя та виживання найбільш пристосованих осіб не виникли в результаті його вивчення біологічних даних. Свої ідеї Дарвін черпав з економічних теорій Томаса Мальтуса. Мальтус підтримував ідею про те, що люди завжди змагаються за економічне виживання. Розумні, здібні, працьовиті люди є успішними, а бідні - менш цінними. Це означає, що виживає найсильніший. Саме ці економічні ідеї Дарвін адаптував і використовував у своїх біологічних теоріях.

Іронія полягає в тому, що деякі люди, які відкидають дарвінівську біологію, як антихристиянську та морально неспроможну, здається, наполегливо вірять в те, що в економіці виживає найсильніший. Вони не задоволені лише заробітною платою на життя; вони прагнуть все більше і більше і намагаються придушити будь-якого конкурента, якого вони можуть знайти. Такі бізнес-керівники не бачать у своїх співробітниках людей, створених за образом Божим, вони для них лише частини економічної машини, де вони намагаються витягнути максимальний обсяг роботи за найменшу кількість грошей. Ці люди поважають лише тих, хто багатий і успішний, і ставляться до бідних як до нижчих істот. Це робиться під гаслами "вільного підприємництва", але це - суспільний та економічний дарвінізм.

Заради забезпечення свого життя, здобуття прибутку тощо, цілком нормально прикладати всі можливі зусилля. Однак, коли ми оцінюємо інших людей лише з точки зору їхньої здатності вижити як найбільш пристосованих, і не розглядаємо їх як носіїв Божого образу, ми віддаляємося від життя справжнього креаціоніста. Нам не дозволено вимірювати чинність цінності через призму фінансового успіху.

Якщо ви живете вірою в творіння, то розумієте, що багаті та бідні мають однакову цінність в очах Бога. В Книзі Приповістей 22:2 сказано, що у багатого та бідного є спільне: «Багатий та

вбогий стрічаються, Господь їх обох створив». Наявність грошей та влади не робить вас кращими за тих, у кого їх менше. Насправді, вам потрібно бути обережнішими по відношенню до бідних, бо Господь приймає це на свій рахунок. Біблія говорить: «Хто тисне нужденного, той ображає свого Творця, а хто милостивий до вбогого, той поважає Його» (Приповісті 14:31). А в Приповідях 19:17 записано: «Хто милостивий до вбогого, той позичає для Господа, і чин Його Він надолужить йому».

Тому не погоджуйтесь вірити лише біблійній істині, що люди створені за образом Божим. Живіть цією правдою. Поважайте образ Божий у собі та інших. Ставтеся до людей інших національностей, як до рівних. Обережно ставтеся до своїх співробітників. Розумійте, що ваші конкуренти в бізнесі — це більше, ніж просто суперники, яких потрібно розтоптати. І робіть добро бідним, знаючи, що Бог є Творцем усього. Це все - частина креаціоністського ставлення до людей.

Ставлення до Землі

Креаціоністське життя не лише формує наше ставлення до Бога та людей, але також впливає на наше ставлення до навколишнього світу. Деякі люди можуть вважати Землю живою божественною істотою, називаючи її Геєю або Матір'ю-Землею. Проте неправильно поклонятися Землі, яку створив Бог. Ми маємо віддавати славу Богу-Творцю, а не тому, що Він створив. Так само необґрунтовано вірити в астрологію або читати гороскопи, мовляв, зорі керують нашою долею. Бог створив зорі. Бог керує нашою долею, а зірки - ні. Креаціоністське життя відкидає будь-яку форму поклоніння природі.

Однак, навіть не беручи за основу, що творіння не є богинею чи богом, воно є власністю Бога, і тому ми не маємо права ставитися до нього, як нам заманеться. Біблія говорить: «Господня земля, і все, що на ній, вселенна й мешканці її». (Псалми 23:1). Це Боже створіння і Божою власністю, тому ми повинні ставитися до нього з повагою. Бог цінує всіх Своїх створінь, навіть найдрібнішу пташку, і це означає, що ми повинні бережно ставитися до тварин. Ми можемо споживати м'ясо або використовувати продукти тваринного походження для забезпечення життя, але тут немає місця жорстокості або безглуздому знищенню тварин.

Коли ми житимемо правдою творіння, ми дбайливо ставимось до цієї землі. Біблія вчить нас піклуватись про землю, як сад. І фруктовий сад, і город виробляють їжу. І, звичайно, земля в цьому сенсі є садом. Ми залежимо від ресурсів Землі, щоб підтримувати наше життя. Ми не можемо зашкодити воді, ґрунту та повітрю, не заподіявши шкоди собі. Тож кращим рішенням для нас буде дуже добре дбати про цей сад, де ми живемо, оскільки це - Божий спосіб забезпечити наші фізичні потреби.

Земля є садом і в іншому сенсі. Деяким людям подобається мати квітник. Вони не їдять із нього, а лише підтримують його просто через красу. Люди насолоджуються яскравими фарбами та чудовим ароматом квітів. Так само деякі різновиди творіння не виробляють їжу і не мають великої економічної цінності. Але вони - прекрасні прояви Божої творчості, створені для Його та нашого задоволення. Бог створив землю як для їжі, так і для демонстрації краси.

Якщо у вас є чіткі переконання про те, що Бог створив світ, але ви кидаєте сміття у вікно, коли їдете дорогою, яка користь від ваших переконань? Що думає Творець? Ми з вами не маємо права псувати чи руйнувати красу того, що Він створив. Будучи креаціоністами, ми дбаємо про землю, як садівники. Для нашого власного виживання ми намагаємось зробити землю продуктивною та корисною. Ми також прагнемо підтримувати її красу.

Отже, що ви скажете щодо почутого? Опитування громадської думки говорять, що більшість із нас вірить у створення всесвіту. Але чи живемо ми згідно з істиною про творіння? Я знаю, що у своєму житті я неодноразово зазнав невдач, і підозрюю, що ви теж. Головна проблема полягає в тому, що ми згрішили проти Бога, проти людей та проти решти творіння. Нам потрібно, щоб нас пробачили, і ми маємо змінитись. Нам потрібна кров Ісуса, щоб змити наші гріхи, і нам потрібен Божий Святий Дух, щоб допомогти нам не просто дізнатися правду про творіння, а й зробити креаціоністське життя реальністю в наших повсякденних стосунках та діях.